

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR egynegyed évre:
Helyben házhoz szállítva 16000 korona,
Vidékre postán 22000 korona,
Külföldre egy évre 3 dollár (50 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 23.

Nyitási óra 2000 korona.
Hirdetések millimétersoronként 500 Ft.
számítatnak.

Hazaszeretet és áldozatkészség.

Elvesztett határainkat, a történelmi Magyarországot jelszavakkal visszaszerezni nem lehet. Ha figyelemmel kísérjük a napi politika eseményeit, lehetetlen észre nem vennünk, hogy — különösen az utóbbi idők zürzavarában — a történelmi Magyarország eszmeje, az ország integritásának visszaszerzésére irányuló törekvés egyre halványul, sekélyesedik a pártharcok meddő szócsatái közt. A puffogó frázisok szelmalmában felőrölködik a jó szándék, a komoly törekvés, mely a nemzet szomorú jelenéből kivezető utat keresne egy szebb jövőre. Az égő ház lakói egymással verekednek ahelyett, hogy együttes erővel igyekeznének oltani a tüzet. Pedig ennek az országnak tartó gerendáit, eresztékeit fenyegetik már a lángok, melyeket a gyűlölet szelével élesztgetnek az egymásra agyarkodók. S akik az égő házban egymással viaskodnak, nem látják vagy nem akarják látni, hogy tul a trianoni árkokon kárörvendő ellenségeink figyelik a nemzet kebelében dúló viszálkodásokat s azokból kovácsolnak tőkét maguknak ellenünk.

Minden becsületes magyar lélekben fájdalom érzéseket támaszt az a megállapítás, hogy a társadalom nagyobbik fele egyre közömbösebb kezd lenni a nemzet igazi céljai iránt. Vagy csüggedten, fásultan beletörődnek az áldatlan, nyomortermő mai magyar sorsba, vagy örülnek a rendkívüli, nyugvópontra jutni nem tudó viszonyoknak, melyek között ezek verejtékén, vérén, szenvedésén át korlátlan lehetőségek nyílnak a tisztességtelen anyagi gyarapodásra.

A nemzet számban talán kisebbik fele: az igazi magyarok, az erőselekkék, a reménykedők, a küzdelemre készek tábora ez, amely dolgozik a magyar Holnapért, hisz a nemzet feltámadásában és áldoz annak diadaláért.

A nemzetnek ezt a felét, mely lélekben az egész nemzetet jelenti, tartja együtt, szervezi, erősíti, edzi és képezi a szebb magyar jövőendő harcsoaivá a Magyar Nemzeti Szövetség.

Szerte a hazában mindenütt ott vannak már a Magyar Nemzeti Szövetségnek a nemzeti célokért munkára, harcra kész csapatai, akik ma türenek, remélnek, bizakodnak és dolgoznak egy boldogabb Holnapért.

Azok az anyagi erők, melyek mulhatatlanul szükségesek arra, hogy a Magyar Nemzeti Szövetség tábort összetartsák s a szervezést lehetővé tegyék a csonka határok között, másrészt külföldi tevékenységét biztosítsák, a mai gazdasági válságok sulyos idején napról-napra hevesebbnek bizonyulnak. Különösen a külföld felvilágosítására, az ellenségeink részéről nemzetünkre szórt rágalmak megcáfolására irányuló tevékenység az, mely csak sulyos anyagi terhek árán oldható meg. A Magyar Nemzeti Szövetség anyagi erejét tisztán a társadalom áldozatkészségéből, tagdíjaiból s a nemzeti célok támogatók adományaiból meríti. Szükségtelen indokolni, hogy öt esztendővel ezelőtt, a Szövetség megalakulásának idején megállapított tagdíjak összege ma már oly csekély, hogy a szükséges kiadások egy elenyésző hányadát sem képes fedezni. A legutóbbi közgyűlés elhatározta tehát, hogy a tagdíjakat a mai viszonyoknak megfelelőleg számítja s az alapító tagság díját egyszer s mindenkorra 100 aranykoronában, a rendes tagdíjat 3, a pártoló tagét pedig 2 aranykoronában állapítja meg 15.000-szeres szorzószám alapján.

Nagy erőfeszítés, sok és nehéz munka vár a Magyar Nemzeti Szövetségre, míg az a cél, melynek megvalósítását feladatául tűzte maga elé valósággá válik, míg a jobb belátás és igazságérzet meggyőzi a világ sorsának intézőit a magyar nemzetre mért igazságtalanságról. A Magyar Nemzeti Szövetségnek lankadatlanul kell dolgoznia ennek a jobb belátásnak és igazságérzésnek feltámasztásán, de küzdelme csak akkor lehet sikeres, ha minden becsületes magyar szilárd akarata, őszinte megértése és áldozatkészsége támogatására siet a Magyar Nemzeti Szövetségnek a történelmi Magyarország visszaszerzéséért folytatott munkájában.

Magyar mérnökök, magyar repülők.

Az utolsó félszázadban friss hajtás szökött sárba a magyar intelligencia termőfáján: az új magyar mérnökgeneráció.

Jogász nemzet vagyunk, szeretjük a himes szavak virányait és ezek a mérnökök hallgatva dolgoztak. Alig vettük észre őket. Pedig ami igazán építés volt a legutóbbi évtizedekben, azt jórészt ezek a konok hallgatók mivelték.

Falvak helyén városokat építettek, élén egy minden izében modern metropolissal. Gyárakat emeltek, gépeket kovácsoltak, gátakat húztak, földet csatornáztak, vizet szabályoztak. Alagutakat furtak, bányákat tártak és kiépítették nagy Magyarországon közép Európa legfejlettebb vasúti, víz és országút hálózatát. A magyar nehézipar egyes gyártmányai tulszárnyalták a nagy ipus-triális államokéit; gazdasági gépeinknek a kelet és a szélső kelet volt legjobb vásárlója. A magyar lisztet nem a magyar buza, de a magyar malomipar fejlettsége tette világhíressé. Magyar mérnök adott az Erzsébet-hiddal új typust a hidépítészetnek. A repülésben és a repülőgépek konstrukciójában is magyar mérnökök vezettek, de munkájukat derékbe törte Trianon. Repülőink szárnyát kicsavarták és a repülésre alkalmas összes nagy motorainkat a szó szoros értelmében összezúzták. Most egy magyar mérnök gróf Torockay kismotoros repülőgéppel fényes eredményeket produkál. Sajnos a magyar közönség technikai dolgokban közönyös és egyáltalán nem méltányolja a kismotoros repülés jelentőségét. A kismotoros repülőgép egy olyan új typust jelent, mely a mai gépeknél hasonlíthatatlanul olcsóbb, az üzem kezelését egészen leegyszerűsíti, a benzinfogyasztást legkisebbre redukálja és az egész üzemet olyan olcsóvá teszi, (egy angol mérnök 20 silling ára benzinnel repülte át a csatornát), hogy a kismotoros gép problémájának megoldásával a repülés máról-holnapra a mindennapi élet házi szükségletévé válik, mellyel megváltozik az egyén élete és az egész világ arcu'tala. Boldogabb országokban ezt jól tudják, ezért támo-

Köszeg osztrák követelések ellen 1642-ben.

(Eddig nem közölt adatok nyomán.)

Köszeg város tiltakozása a tulzott osztrák követelések ellen annál figyelemreméltóbb, mivel tiltakozásának idején még Ausztriához tartozott és oly időszakban történt a „veto” bejelentése, midőn az osztrák kincstárnak pénzeszkényei a végtelenségig nyuló háborúk folytán teljesen kiürültek. Ertem a 30 éves háborút mely tengernyi nyomorúságot zudított az emberiségre.

A gyakori verbuválások a hasznos munkától vonták el a fiatal erőket. A városi jegyzkönyvek — eltekintve a kisebb verbuválásoktól — két nagyobb verbuválásról tesznek említést. Heinderer Pál nevű hadnagy az Unomagni Ferenc császári haditanácsos ezrede részére 1643. április hó közepén 300 gyalogosnak verbuválására mutatott be patenst. A városi tanács nem tagadhatta meg a verbuválást, hanem a szolgálati viszonyban levő cseléd nem csaphatott fel katonának. Rá következő évben 1644-ben valami Mistelbacher Gáspár kapitány ismét 80 embert kívánt verbuválni. Ebből az esetből a város már casust csinált és még Zuestenberg az akkori hatalmas cancellárhoz is eljárt deputációba. Ha a város Zuestenbergnél nem is tudott eredményt elérni, de azért Mistelbacher kapitánynak sem sikerült a kívánt

80 embert a császár számára megnyerni. Volt róla gondja a városnak.

A bekvártélyozások; ugy a bekvártélyozott mint a megszökött katonáknak a garázdálkodásai, rablásai erős próbára tették a polgárságnak türelmét; a különféle címek alatt követelt contributio pedig a polgárságnak életerejét emésztette.

Tehetetlenül vergődött az időben városunk különböző terheknek sulya alatt. Tehetlenségben egyebet nem tehetett, minthogy a bécsi hatalomtól kiméletet kívánjon. Azon időszak azonban nem volt alkalmas kiméletnek tanúsítására. Nem is kimélte. A bécsi hatalom legfeljebb oly ügyekben engedett, vagy mutatott jóakaratot, melyek hatalmi spheráját nem érintették, és áldozatba nem kerültek. Így magyarázható, hogy e város Magyarországhoz való visszakeblezése után még a magyar királyoktól adományozott kiváltságoknak és kamarai — szak. kir. városnak elismeréseért is 25000 frt. s 1300 akó bort — akkori időben óriási összeget — tartozott megfizetni — a császári pénztárba. Utolsó alkalom.

De a bécsi hatalom más áldozatokat is követelt a községiektől, kiknek lelki állapotában hirtelen bekövetkezett a fordulat, a reakció, mely derék elődeinket a jogtalan ausztriai követelések ellen határozott állásfoglalásra sarkalta és oly válaszra kényszerítette, milyenre

az aláztató szolgálathoz szokott bécsi hatalom alig számított.

1642. évi július hó 19-én történt, hogy Pluemaner György adószedő és a hűtelékeknek biztosától (Restanten-Commissar) extra küldönc útján Bécsből egy irat érkezett azon tartalommal, hogy ő felségének alsóausztriai kormányzata (Landschaft) minden 15 ik ház után három hónapra egy gyalogosnak kiállítását engedélyezte, de csak ausztriai belszolgálatra. S miután Köszeg városnak 342 háza van, állítson a város talpra puskával és pasztalierral (szij) valamint gyutaccsal felszerelt és mind-egyik havi 6 forint zsoldddal ellátott 22—23 embert és szállítsa Bécsujhelyre külföldi ország fejedelmi (landesfürstliche) büntetésnek terhe mellett. Továbbá fizessen be a város ugyanennyek az alsóausztriai kormányzatnak elhatározása folytán minden kémény után egy forintot, — Lőrinc napjáig.

A város ezen iratnak vétele után azonnal vagyis július hó 20-án Balog Márton (külső tanácsos volt) Bécsbe küldötte. S miután az időben vámjogi kérdésben Nováky János községi deputátus ép Bécsben tartózkodott, megbízták Balog Mártont, hogy Pluemaner iratával menjenek mindketten Doctor Otterstedt-hez (procurator volt) és kérjenek tőle tanácsot. Pluemanernek pedig jelentsék ki, hogy az osztrák követeléseket visszautasítják, mivel Köszeg vá-

gatják állam és társadalom, tartja számon a sajtó és figyelik milliók e kísérletek minden szárny-rebberését. A mi kismotor szerkesztőink röviddel ezelőtt kezdtek kísérleteiket. Kinevették őket. Rövid idő múltán azonban egy olyan kismotort sikerült szerkeszteniük, mely a világ összes hasonló gyártmányai között legjobban közelíti meg az ideális kismotor típusát: a legkisebb erő, legkisebb ürtartalom és a legnagyobb teljesítőképességet. A külföldi motorok csak kétszeres erővel és ürmerték nagysággal tudják a magyar eredményeket elérni.

Micsoda hit, a hivatásnak micsoda boldog szerelme kellett az elért eredményekhez, csak az tudja igazán, ki ismeri mostoha repülőviszonyainkat. Az a gép, mely most az eddigieket túlszárnyaló magasságban kering a dércsipett rákosi mezők felett: a magyar erő, tudás és élniakarás szimbóluma. Nem szabad, hogy két szálló szárnyát egy elszegényedett nemzet, ezeregy bajában elfásult társadalom dermedt közönye elsorvassza. Annak a magyar pilótának, ki kemény öklével a gép kormányát magasságoknak viszi, éreznie kell, hogy egy nemzet imádsága segíti a csillagok felé.

HIRDETMÉNYEK.

8127-1924. sz. Közhírré teszem, hogy a szombathelyi kir. erdőtelügyelőség 1517-1923. 1249-924. számú átiratában a gazdaközönség részére engedélyezett árkokban, utakon és nyíladvékokon gyűjtendő csallítványok kiadom. Csallítványok f. hó 15-16. napján délelőtt 8-11 óráig osztatnak ki. Minden utalvánnyal rendelkező egyén tartozik a kezelő erdőőrrel, illetve az ezáltal kirendelt hatósági közegeknek jelentkezni, aki ezt meg nem teszi azt a legszigorúbb erdei kihágási eljárás alá vonom, akár van utalványa, akár nincs. Csallítványok november 25. napjával bezárólag lejárnak tekintetnek.

Jambrits Lajos polgármester.

Ipartestületi közlemények.

Értesitem a borbély- és fodrászokat, hogy Köszeg város tanácsa 8126-924. számú határozatával a vasárnapi munkaszünetet a borbélyiparra nézve felfüggesztette, ennek folytán a borbélyüzletek vasárnap is, déli 12 óráig nyitva tarthatók s az ipar folytatható.

A borbély, pék, kalapos, óras, szabó, cipész, szíjgyártó stb. s mindazon iparosok érdekében, akiknek műhelyük vagy üzletük az utcára nyílik, f. hó 17-én, hétfőn este 1/28 órakor a záróra tárgyában az ipartestületben tagértekezletet tartok, melyre az érdekelt tagokat meghívom. Dömötör Gyula ipartestületi elnök.

Uj épületek, villák

tervezését és felépítését, átalakításokat és renoválásokat, valamint tervek és árajánlatok kidolgozását elvállal

Csánits Sándor építési vállalkozó
Köszeg, Király-ut 17. szám.

ros szabadalmait nem Ausztriától kaptam és még borait sem szabad Ausztriába szállítani, így tehát az osztrákokkal egyetlen terhek sem viselhet.

Balog Márton Bécsből visszaérkezve, jul. 28. án a városi tanácsnak beszámolt. Referált, hogy az instrukcióhoz híven úgy Dr. Otterstedt mint Pluemanernél Nováky-val együtt eljár. Utóbbinál azt kérdezte, kinek rendelkezése bocsátotta a városhoz intézett iratot. A „Viedom” ur parancsára, válaszolt Pluemaner. E választ el nem hívén, (nicht geglaubt) Balog kérte a „Viedom” parancsának előmutatását, mert a város negyvenéves restanciával nem tartozik. A város soha el nem ismerte ezen osztrák követeléseket s mindig tiltakozott az osztrákokkal egyenlő elbánás ellen — kiváltságai alapján. Azért sem ő, sem „Viedom” ur a várostól mit sem követelhet. Annak utána ismét dr. Otterstedt-hez mentek őt megkérdezni, mit cselekedjenek? Miután azt mondta, hogy a „Viedom” nem szorgalmazza, a város is hallgasson, — Bécsből hazautaztak. Folytatjuk.

H I R E K.

Ottó örökös király születésnapja alkalmából november 20-án, csütörtökön d. e. 9 órakor a Jézus Szíve templomban istentisztelet lesz.

Kincs István apátplebános ünneplése. A kath. hitközség közgyűlésével kapcsolatosan Náhler Mátyás hitközségi elnök meleg szavakban üdvözölte Kincs István apátplebánost 25 éves plebánosi jubileuma alkalmából. Az elnök szép beszéd kíséretében méltatta Kincs István érdemeit és biztosította őt a hitközség bizalmáról és odaadó támogatásáról, majd Jambrits Lajos polgármester — ugyancsak keresetlen szavakban — köszöntötte Kincs Istvánt a város közönsége nevében, mire Kincs István meghatottan mondott köszönetet a felhangzott üdvözlésekért, kit a nagyszámban egybegyűlt hitközségi tagok lelkesen ünnepeltek.

Tanítói értekezlet. A vasi közép-esperesség tanítócsigája f. hó 13-án, csütörtökön itt Köszegen tartotta őszi tanítói értekezletét. Liturgiai istentisztelet után, melyet Dr. Tirtsch Gergely a templomi karral együtt tartott s amelyen Fröhlich Józsefné magánéneke megint méltó feltűnést keltett, az iskolába vonultak, ahol Karner Frigyes mintatanítást végzett. Azután volt az értekezlet. Az elnök Róth Kálmán urai-ujfalusi tanító üdvözölte a megjelenteket, de kiváltképpen a két községi nyugalomba vonult tanítót Hammer Gyulát és Marton Károlyt. A megjelent tanfelügyelő Lipót Dezső felszólalásában szintén a két tanítóról emlékezett meg és ünnepélyesen átnyújtotta a kuituszminiszter elismerő okiratát. Egyes bajos dolgok megbeszélése és néhány előadás után ugyancsak a tanítók házáról és a nyugdíjgyűről, a Trattner-féle vendéglőben volt az étel. A délutáni vónattal mindnyájan hazautaztak.

Forgalmiadohivatali vizsgálat volt pénteken a városnál. A vizsgálatot a pénzügyminiszteriumtól Csekeő Béla min. tanácsos és Cerman Antal osztálytanácsos eszközölte, kiknek kíséretében volt Grineusz György pénzügyigazgató, továbbá Szabó Jenő h. pénzügyigazgató is. A vizsgálat mindent rendben talált.

A Polgári Kaszinó új háznagya. A Polgári Kaszinó háznagyi tisztségére Drach Henrik nyug. alezredes jelöltetett, ki ezen tisztséget el is vállalta.

Tanügyi hír. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter 102463-VIII/b.-924. számú rendeletével Fojtényi Mária okl. tanítónőt a budafoki áll. elemi népiskolához osztotta be szolgálatára. Fenti működését már a hét folyamán megkezdte.

A katolikus kulturrendezések csütörtöki estje nagy közönséget vonzott a főgimnázium dísztermébe. Waldmeyer Károly illusztris polgártársunk, a volt Osztrák-Magyar Bank nyugalmazott vezértilkárhelyettese tartotta meg előadását a legközérdekűbb témáról: a pénzről. Amit tőle nagy élvezettel hallottunk, az persze nem az volt, amit előre hirdettek, a pénznek legújabb tözsdés és konjunkturás szélsőségei, hanem amit, akik őt ismerik, biztosra vártak, egy komoly szakmunkát, a pénz keletkezésének és fejlődésének dióhéjba szorított érdekesítő történetét, a bibliai ezüst pénzekről kezdve a mai ugynevezett aranykoronáig. Nagyérdékű előadását színessé, poétikussá tette a pénzről beleszólt költői megnyilatkozások egész sorozata és bizonyára még tovább is szívesen hallgatták volna az ő szép, figyelmet lekötő előadását, ha közismert szerénysége nem rövidebbre szabta volna azt. — Nagy tetszésnyilvánulás után Nagy Balázs főgimnáziumi igazgató, a kulturális elnöke lendületes szavakkal méltatta előadó által nyújtott élvezetet, amit a közönség lelkes éljenzéssel fogadott. — Csütörtökön, f. hó 20-án dr. Szunyogh X. Ferenc tart beszámolót a liturgikus hétről.

A községi rom. kath. hitközség mult vasárnap tartotta ezévi rendes közgyűlését Náhler Mátyás polg. isk. igazgató, hitközségi elnök vezetésével, melyen a jövő évi költségvetést állapították meg, mit az egybegyűlt nagyszámu hitközségi tagok egyhangulag elfogadtak és megállapították.

Katalinbat lesz jövő vasárnap azaz f. hó 23. án este a Mulató összes termeiben. Bővebbet a falragaszok fognak hídetni.

A Polgári Kaszinó termei megnyilván, szívesen keresik fel a tagok a tágas és kellemes helyiségeket. A berendezés ugyan még hiányos, de a pótlásra megtörténtek az intézkedések. Szerdán a kaszinó vezetősége értekezletet tartott, mely értekezleten a szükséges intézkedéseket vitatták meg. Újból felkéri a vezetőség a tagokat, hogy a tagsági díjakat a Községi Takarékpénztárnál levő folyószámlára mielőbb fizessék be és lehetőleg 3 hónapi tagsági díjat. Az értekezlet abban is megállapodott, hogy a tagsági díjat havi 1 aranykoronában állapítja meg és utasítást nyert a vezetőség arra, hogy a tisztikart és a választmányt kiegészítő javaslatát a legközelebbi közgyűlésnek terjessze elő.

A Tűzoltó-egyesület közgyűlése volt mult vasárnap délután. Mint máskor, most is csak a működő tagok testülete volt jelen, — a „civil” egyetlen választmányi tag és a pénztáros képviselte, mert a polgármester, az elnök, az osztrák vasuti sztrájk miatt volt akadályozva megjelenésében. Helyette Marton Károly főparancsnok elnökölt. Az évi jelentés beszámolt az egyet működéséről, szokatlan sok halálesetről és az anyagi helyzet nyomorúságáról. A közgyűlés ennek enyhítésére a tagsági díjakat aranykoronában állapította meg. Az egylakos kis házak után 50 aranyfillér, a nagyobbak után 1 aranykorona, az emeletesek után nagyságuk szerint 2, 3 és 10 korona. Községi József nyug. rendőrkapitány, választmányi tag, az év elején elhunyt Wölfl Károly alparancsnokról emlékezett meg kegyeletes szavakkal, kiemelve ennek polgári erényeit s főleg mint tűzoltó-bajtárs és a tűzoltás és begyakorlás terén hosszú időn át teljesített szolgálatairól, amivel példaként állítható a mindenkor utódok elé. Indítványozta végül, hogy arcképe az őrtanyán örök emlékül elhelyeztessék, melynek megszerzését magára vállalja. A közgyűlés általános helyesléssel fogadta el. Végül tudomásul vette a közgyűlés, hogy a testület az eddigi vezetőket újból megválasztotta, melyek után az egyesület elnökéül szintén újból és lelkesedéssel Jambrits Lajos polgármester választott, a régi választmány pedig dr. Nagy-Ebeling Miklós, dr. Paller József és Mayer János új tagok beválasztásával lett kiegészítve.

Irodalmi est. A mult számunkban említett irodalmi est a jövő vasárnap esti 5 órakor lesz a leánygimnázium nagytermében megtartva. Sikerült erre az alkalomra felkérni Buza László egyetemi tanárt, aki „Nemzetközi politika és morál” címen tart előadást. Jón Jakab Ödön hírneves költő, aki gazdag irodalmi készletéből fog a közönségnek lelki gyönyörűséget nyújtani és jön egy neves hegedűművész, aki zenei finomságokat ad majd. Érdekes pontja lesz, hogy egy helybeli zongoraművész fog először közönségünknek bemutatkozni.

Az Urnapi körmenet meneteiye megváltozik. A legutóbb tartott kath. hitközségi közgyűlésen Jambrits Lajos polgármester indítványára elhatározta a hitközségi közgyűlés, hogy az Urnapi körmenetet a jövőben, épen úgy mint a feltámadási körmenet a Főter—Kossuth Lajos-utca Deák Ferenc-utcaán át és vissza a Király-uton tartja meg. Ottárhelyekül a Freyberger ház, a Varga-féle ház, Wurst Kamill és Tangl Adolf házaai vannak kiszemelve. Az új körmenet helye feltétlenül alkalmasabb a réginél, mert itt az aszfalt-uttesten bonyolódik le a menet, mi akár esős, akár száraz időben megtartható, mert sem a por, sem a sár nem zavarja a körmenet ünnepélyességét és díszét és a nagy tömeg a jelzett útvonalon akadály nélkül mozoghat.

Mikulás estélyt rendez az evangélikus nőegyesület december 6. án, szombat este a Mulató termeiben. Rendkívüli érdekes műsort nyújt ez alkalommal a közönségnek és annyi ötletes, kedves meglepetést, hogy hangversenynek is, tréfás estnek egyaránt élvezetessé fogja tenni. Legjobb műkedvelőink fognak benne szerepelni és hogy Mikulás meglepetés is lesz, az természetes, hiszen főleg ezért rendezik ennek napján.

A sertészhizlalda, melyet Jesztl Antal vendéglős a városi téglagyár mellett felépített, elkészült. A tavaszra körülbelül 160 sertés fog oda kerülni, hogy a város zsir és husszükségletét fedezni segítsék.

Uj könyvek a Kölcsonkönyvtárban: Anatole Frauce: Balthazar, Courths-Mahler: Boldog akarok lenni.

Az új gőzgep működik. A múlt vasárnap posztógyár egy új gőzgepet helyezett üzembe. A gép, — a budapesti Lang L. gépgyár gyártmánya — a legmodernebb technikai vívmányok felhasználásával épült és hosszú időre biztosítja az állandóan és rohamosan fejlődő posztógyárnak a szükséges hajtóerőt. Az üzembhelyezés kis ünnepség keretében, a társaság igazgatóságának és számos alkalmazottjának jelenlétében történt, amelyet Zucker igazgató néhány meleg és komoly szóval vezetett be. Ezután Nehamer igazgató tiszteltreméltó édesanyja valamint Reje és Zucker igazgatóné a felvirágozott kormányselephöz lépett, azt kinyitotta, mire a gép zaj nélkül megindult. A „keresztelő” után, midőn a poharak forgó keréken darabokra zúzódtak, Zucker igazgató az igazgatóság nevében a gép szerelésében részeseknek sikerült munkájukért elismerését és köszönetét fejezte ki. Ezután a gépről és a jelenlévőkről fényképfelvétel készült.

Csalitót ad ki a város a városi erdőkből, de az engedélyhez képest csakis utakról, nyiladékokról és árkokból gyűjthető a csalit, melynek kiadása pénteken kezdődött meg.

Martonbúcsút tart ma táncmulatsággal egyetemben Nagypőse, Doroszló és Velem községek ifjusága, 23-án pedig Ludad községe tűzoltóegylete tart táncvigalmat.

Csempezetten csipték el a csendőrok a Hörmann-teráznál Gabriel Franciska szerdahelyi lakost, ki Lékán 1.136.000 korona értékű textilárut vásárolt saját céljaira és azt beakarta csempezni. A csendőrok az árut nyugta ellenében a bírónál letétbe helyezték, a leányt pedig feljelentették a szombathelyi pénzügyigazgatóságnál.

Sportolók figyelmét felhívjuk a Trattner-vendéglőnek fűtött tekepályájára, mely a téli hónapokban is kellemes szórakozást nyújt a sportkedvelőknek. A nagyszerűen fűtött tekepályában mindenkor kitűnő bor, sor és hideg vagy meleg ételek kaphatók.

Riadalom a Kalvaria uccában. Csütörtökön az esti órákban egy előzetes családi perpatvar után Müller János gazdálkodót apósa id Halper Antal és ennek hasonló nevű fia a Kálvária-uccában úgy megverték, hogy rajta 14 napig gyógyuló testi sérteket okoztak. A feljelentés az önbíráskodók ellen megtétetett.

Egy millió koronára büntette meg a szombathelyi m. királyi törvényszék Somogyi Gyula zászlóalj kuldőncét, ki ez évi május 4-én a Jesztl-féle étteremben három revolverlövést adott le Hangar József szakaszvezetőre. A büntetés elég enyhe természetű.

Olcsoiban lehet lakodalmat ülni, névnapot tartani, mert a hozzávaló bort most sokkal alacsonyabb áron lehet beszerezni a községi várpincében, mint egy hónappal ezelőtt. Aki 50 litert vesz legalább, annak a jelenlegi olcsó árakból még külön engedményt adnak. Szükség esetén kölcsönhordó is kapható minden nagyságban. Még fizetni sem kell mindjárt, mert hitelre is kapni. Ugyanott vendéglősök és viszonteladók bizományi eladásra is kaphatnak különféle borokat.

Szakvizsgák. Az új ipartörvényben intézkedés van arra nézve, hogy azok az egyének, akik valamely ipart hosszabb idő óta folytatnak, de szakképzettségüket okmányokkal igazolni nem tudják, ezt a hiányt a törvény életbe lépésétől számított egy éven belül szakvizsga letételével pótolhatják s az ekként nyert bizonyítvány alapján az iparigazolvány kiadását kérhetik. Városunkban f. hó 12-én volt a női szabók részére a szakvizsga megtartva; a vizsgázó bizottságba a soproni kereskedelmi és iparkamara a szombathelyi ipartestület 4 tagját delegálta, mely bizottság előtt a következő 25 várrónó tett szakvizsgát: Avár Róza, Szidoly Olga, Molnár Erzsébet, özv. Marovits FABIÁNNÉ,

Koroknai Mária, Kern Jánosné, Treiber Irma, Schmidt Anna, Ott Karolin, Végh Jánosné, Scheer Lipótné, Horváth Róza, Krausz Stefánia, Müller Franciska, Kolauz Mariska, Maitz Anna, Hüttl Györgyné, Kappel Józsefné, Taár Mária, Csögör Samuné, Horváth Dezsóné, Höffler Emilia, özv. Ritter Józsefné, özv. Németh Jánosné és Schatzl Hermina, akik valamennyien megállták helyüket s megkapják a képesítő bizonyítványt.

Lakásigénylők jelentkezzenek! A végzetes lakásínség enyhítésére megindított országos mozgalomban immár bekapcsolódott a legtöbb vidéki város is, sok ezer haszonerdekkü ember szövetkezett egységes hatalmas táborba, mely szervezkedésnek máris n utatkoznak örverdetes eredményei. Városunkban most indult meg az igénylők tervezetű összeírása, miért is felhívtnak az érdekeltek, hogy a Köszegi Butor és Faipar R.T.-nél, mely az Országos Közérdekkü Lakásépítő Budapest VIII., Fbg. Sándor ucca 4 sz. részéről a helybeli összes ügyek elintézésére megbízást nyert, mielőbb jelentkezni szíveskedjenek, azonban lehetőleg vasárnapokon délelőtt 9—11 óra között. Hogy a sürgősen megindítandó építkezéseknek a feldolgozandó anyagát bizonyos sorrendben intézhessék, legelőször olyanok jelentkezzenek, akik némi tőkével, telekkel rendelkeznek. Az összeírás díjmentesen történik.

A magyar püspöki kar a női divatrol. A magyar püspöki kar legutóbbi 6-szi konferenciáján foglalkozott a női divat kérdésével is és a következő figyelmeztetés közzétételét határozta el: Fájdalommal látjuk, hogy egyébként buzgó katolikus nők nemesak nyilvános helyeken, hanem az Isten házában, a templomban is a mai divat szerint hiányos öltözékben jelennek meg. Miután az öltözék nemesak az időjárás viszonyait ellen védi a testet, hanem a szemérmességnek is oltalmul szolgál, nagy tisztetlenség a templom szentsége ellen, ha valaki ott olyan ruházatban jelenik meg, amely, ahelyett, hogy a testet illendően fedné, ellenkezően mély kivágással, rövid ujjával és átlátszóságával arra a figyelmet még inkább felhívja. Az alkalom komolyságának és szentségének meg nem felelő öltözködés a műveltséggel és józansággal is ellenkezik. — Ezért felsőbb utasításra szigorúan tiltva van ilyen öltözékben megjelenni a templomban legfőképpen pedig a szentségekhez járulni.

Halaira iteitek az agárdi gyilkost. Pénteken délelőtt hirdette ki a székesfehérvári törvényszék az ítéletet a Vajas-gyilkosság ügyében, melyben bűnösnek mondja ki Vajas János elsőrendű vádlottat gyilkosság és rablás büntetésében, melyet azzal követett el, hogy Dinyés és Agárd határában még 1921. november 21-én este 7 és 8 óra között Szabó György budapesti bentest és mészárosot meggyilkolta és elrabolt tőle 10 ezer K pénzösszeget. Ezért Vajas Jánost kötélt általi halálra ítélte, valamint 10 évi hivatalvesztésre. Herczeg József másodrendű vádlottat a vád és következményei alól felmentette bizonyítékok hiányában és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését. A bejelentéseket a bíróság elfogadja és kegyelmi tanácsot, fog alakulni.

Legolcsóbb kötöttáru bevásárlási forrás, Filipp Oszkár kötöttáru gyárában Szombathely, Széll Kálmán ucca 6.

KÖSZEGI BUTOR- és FAIPAR r.-t.

KÖSZEG, KIRÁLY-UT 48. szám.

Állandó raktár saját készítésű komplett háló, ebédlő, uriszoba és konyhabutorokból. — Kerti szék és asztalok, szőnyegszővőszekék, mehkaptárok, mosógépek és teknők, egyéb háztartási cikkek a legjutányosabb áron. — Megrendelések az épületberendezési és butorszakmában a lehető leggyorsabban elsőrendű kivitelben készíttetnek. —

Megtekinthető vásárlási kényeszer nélkül reggel 8 órától est 7 óráig.

Leszakadt a kórus. Mikesfalván, Csikme-gyében, a háboruban elrekrvirált harangok helyett ujjakat szenteltek fel vasárnap ünnepség keretében. Az ünnepi istentisztelet alatt a kórus nem bírta a tulterhelést és hatalmas robajjal leszakadt. Egy embert holtan huztak ki a romok alól, 15 pedig súlyosan megsebesült.

Anyakönyvi kivonat az elmúlt hétről. Születések: Püsky Lajos—Kerner Antónia: Lajos ev. ref., Jámbor Margit hajadon: Éva és Margit ev. ref., Lakinger Ferenc—Koczor Zsuzsanna: Teréz ág. ev. Házasságok: Németh István—Gráf Mária, Pavatits János—Petrákovits Róza. Stalléker János—Gabos Gizella.

Higanyból — arany. Egy newyorki távirat Miethé német professzor találmányát, amely szerint higanyból aranyat lehet előállítani, egy Shelden nevű amerikai tanárnak állítólag annyira sikerült tokéletesíteni, hogy a találmány ezáltal gyakorlati jelentőségre tett szert. Shelden egy interjuban kijelenti, hogy meg van győződve arról, hogy találmánya révén rövid időn belül sikerül annyi aranyat előállítani, amivel a németek játszva kifizethetik a jövátételt. Shelden véleménye szerint a találmány forradalmasítani fogja a világ pénzrendszetét. A francia akadémia az interjúval kapcsolatban szintén nyilatkozik és óva int, hogy ezt a kijelentést mindaddig komolyan vegyék, míg Shelden professzor be nem bizonyítja, hogy a találmánynak valóban gyakorlati jelentősége van. —

Általános drágulás az Egyesült Államokban. A Daily Mail jelenti Newyorkból, hogy ott nem csak a gabonaárak emelkedését lehet megállapítani, hanem általános áremelést is. A tőzsde jelenleg jelentős felvirágzás korszakán megy keresztül és a tranzakciók terjedelmében bámulatraméltóan növekszenek. A hivatalos statisztikák szerint az Egyesült Államok vagyona 1914 óta olyan összeggel növekedett, mely növekedés önmagában körülbelül megfelel Franciaország és Anglia nemzeti vagyona összegének.

Leányvásár Bukarestben. Bukarestből jelentik: A Strada Sarindaron lévő Alhambra kávéházban egészen nyíltan folyik a modern leányvásár, amelynek anyaga — tulnyomórészen szerencsétlen magyar leányokból rekrutálódik. A hatóságok figyelmét már ismételtelen felhívták az Alhambra-ban folyó aljas üzelmekre, de eredménytelenül, mert a leányvásár „artistánok” szerződtesének ürügye alatt folyik. A kufárok nemesak erdélyi magyar leányokat szerződtesnek különféle obskurus romániai vidéki lokálok részére, hanem legutóbb is — november 6-án — 15 budapesti leányt szállítottak az Alhambra-ból Konstantinápolyba.

Amerika az utlevél és vízumkényszer ellen. Newyorkból jelentik: Az American Bankers Association kereskedelmi és tengerészeti bizottsága memorandumot terjesztett az Egyesült Államok kormánya elé, amelyben kéri, hogy a kormány haladéktalanul kezdjen tárgyalásokat a külföldi kormányokkal az utlevél és vízumrendszer megszüntetése érdekében, mert ennek a rendszernek fentartása költséges és komplikált voltánál fogva a kereskedelmet akadályozza.

Mennyi adót fizet a világ két leggazdagabb embere. Newyorkból jelentik: A kormány közölte a befolyt jövedelmi adók kimutatását, amelyből megállapítható, hogy a jövedelem a múlt pénzügyi évvel szemben ez idén emelkedést mutatott. A június 30-án végződött 1924. pénzügyi évvel szemben ez idén emelkedést mutatott. Összesen 1.841.759.000 dollárt tett ki. Az ifjabb John Rockefeller 7.485.169 dollár jövedelmi adót fizetett egyénileg. A Standard Oil Comp. mint vállalat külön fizette adóját. Henry Ford 2.467.946 dollár jövedelmi adót fizetett személyi jövedelme után, míg a Ford gyárak 14.449.673 dollár jövedelmi adót fizettek a szövetségi pénztárba.

STERN JOZSEF RT.

BUDAPEST

Kalvin-tér 1 szám

ALAPITTATOTT 1860-BAN.

Kizárólag elsőrendű minőségben, a legelőnyösebb áron. —

Női és férfi ruhaszövetek. — Női-, férfi- és gyermekfehérnemiiek. — Vászon- és mosóárak.

